

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY**

**Философия және саясаттану факультеті
Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы**

**Профессор Шәркүл Таубайқызы Таубаеваның 75 жылдығына арналған
«ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ЗЕРТТЕУ
МӘДЕНИЕТІН ДАМУ: ТӘЖІРИБЕ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛАР»**

Халықаралық ғылыми-практикалық конференция

БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы қ., 17 ақпан, 2023 жыл

ПРОГРАММА

Международной научно-практической конференции
**«РАЗВИТИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ ПЕДАГОГОВ В
СИСТЕМЕ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОПЫТ И ИННОВАЦИИ»,
посвященная**

**75-летнему юбилею профессора
Таубаевой Шаркул Таубаевны**

г.Алматы, 17 февраля 2023 года

PROGRAM

**International scientific and practical Conference
"DEVELOPMENT OF TEACHER'S RESEARCH CULTURE IN THE
SYSTEM OF LIFELONG EDUCATION: EXPERIENCE AND
INNOVATION",**

**dedicated to the 75th anniversary of the Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sh.T. Taubayeva**

Almaty, February 17, 2023

УДК 37.0
ББК 74.00
Ү23

Сборник конференции

Международная научно-педагогическая конференция

ISBN 978-601-04-6182-6

«Үздіксіз білім беру жүйесіндегі педагогтердің зерттеу мәдениетін дамыту: тәжірибе және инновациялар» халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. 17 ақпан 2023 жыл. – Алматы: әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті.

Жинақта профессор Шәркүл Таубайқызы Таубаеваның 75 жылдығына арналған «Үздіксіз білім беру жүйесіндегі педагогтердің зерттеу мәдениетін дамыту: тәжірибе және инновациялар» Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары ұсынылған.

УДК 37.0
ББК 74.00
Ү23

Сборник конференции

Международная научно-педагогическая конференция

ISBN 978-601-04-6182-6

17 ақпан, 2023

17. UNESCO Science Report: The race against time for smarter development <https://www.unesco.org/reports/science/2021/en/download-report>
 18. Таубаева Ш. Исследовательская культура учителя: от теории к практике. Монография. - Алматы: Научно-исследовательский центр «Ғылым», 2001. -350 с.
 19. Громова М. Педагогика высшей школы. -М.: ЮНИТИ ДАНА, 2017. -447 с/
 20. Таубаева Ш. Методологии педагогики как динамический процесс совершенств
 - 21.
 22. ования научного познания в педагогике и этнопедагогике//Этнопедагогика и проблемы одаренных детей в системе образования: Материалы международной конференции 8-9 ноября 2000 г. -Алматы 2000.- С.35-43.
 23. Таубаева Ш., Булатбаева А.А. Методология и методы педагогических исследований.-Алматы, Казак университеті, 2015. -214 с.
 24. Бахтин М. В. Дискурс исторической эпистемологии и субъективность: социально-антропологические аспекты //Известия Российского государственного педагогического университета им. АИ Герцена. – 2012. – №. 153-1. – С. 24-33.
 25. Розин В. Философия субъективности. – Litres, 2022.
 26. Таубаева Ш. Инновационный потенциал преподавателя исследовательского университета в контексте смены образовательных моделей// ҚазҰУ хабаршысы. «Педагогикалық ғылымдар» сериясы. № 1 (35). 2012. -С.16-20
 27. Таубаева Ш. Синергетический подход в педагогике как платформа исследования феномена личностного саморазвития //Педагогика и психология. – 2020. – Т. 45. – №. 4. – С. 5-14.
 28. Таубаева Ш. Т. История и этапы развития методологии педагогики //Вестник КазНУ. Серия педагогическая. – 2016. – Т. 34. – №. 3.
 29. Таубаева Ш. Т. Научные школы и профессиональные портреты ученых в области дидактики //Вестник Академии Педагогических Наук. – 2015. – №. 5. – С. 4-12.
 30. Таубаева Ш. Проблемы реализации глобальных трендов высшего образования в Казахстане» (на примере КазНУ имени альФараби <https://www.instrao.ru/images/1Treshka/>)
 31. Таубаева Ш. Философия и методология педагогики: научные школы стран СНГ и Республики Казахстан. Хрестоматия.-Алматы, «Қазақ университеті», 2017.-402 с.
- Таубаева Ш. Исследовательская культура учителя: от теории к практике. Монография. -Алматы: Казак уни

Theoretical approaches to the definition of the essence of the concept of "self-organization"

Mukasheva A.B. - Doctor of Pedagogical Sciences, Al-Farabi Kaznu

Khassanova S.A. - 2nd year doctoral student, Al-Farabi Kaznu

Key words: self-organization, model, personality.

Summary. The existing definitions of the concept of "self-organization" express fundamentally different approaches to the consideration of self-organization processes. Further analysis of the psychological literature allows us to identify four main approaches to defining the essence of the concept of "self-organization": personal, activity, integral (personal-activity) and technical.

With a personal approach, in which self-organization is understood as a personal formation (T. A. Gubaidullina, M. I. Dyachenko and L. A. Kandybovich, T. A. Egorova, N. S. Kopeina, etc.), they distinguish and study a property or a complex of personal properties that form or determine such a psychological quality as organization (personal self-organization). The personal approach to the study of self-organization, based on the fact that the characteristics of a person's self-organization system significantly depend on the general level of his mental development - intellectual, volitional, emotional, moral, and aimed at studying the personal prerequisites of self-organization, is presented quite widely in psychological theory. The activity approach considers self-organization as a process consisting of certain stages, operations, functions, competencies, and skills. The purpose of this line of research (V. P. Dontsov, S. B. Elkanov, V. K. Elmanova, N. V. Kuzmina, N. I. Murachkovsky, A. G. Sorokova, Ya. O. Ustinova, etc.) is the study of the structure of the process of self-organization, the relationship between the components (functions) of the

structure and their influence on the success of the organization of independent activities. Yu. A. Tsagarelli, separating personal and activity self-organization, gives them the following definitions. Self-organization of a personality is a process of conscious and purposeful construction of one's personality based on the existing reference ideas and results of self-assessment. The processes of self-organization of a personality satisfy the need for a clear understanding of the purpose of personality development. The process of self-organization of activity ensures the determination of the main ways to achieve this goal.

According to O. N. Ptitsyna, the fundamental difference between the two approaches lies in the fact that the supporters of the personal approach are closer to the cybernetic one, because they consider the personality as a self-organizing system, and the supporters of the activity approach consider activity as an entity subject to organization and self-organization. However, there is no contradiction here, since we are talking about different types of self-organization and the approach depends on the object of study. It is no coincidence that from the very beginning of the study of self-organization as a scientific problem, an integral (personal-activity) approach arose, which was reflected in the works of S. S. Amirova, V. B. Aryutkin, G. Dombrovetskaya, N. A. Zaenutdinova, P. M. Kerzhentseva, JI. T. Okhitina, N. P. Popova, O. N. Ptitsyna, I. A. Trofimova and others.

Representatives of the integral approach consider the elements of the process of self-organization along with personal characteristics that determine self-organization as a psychological quality, i.e., when considering the self-organization of activity, they also take into account the personal qualities of the subject that can play a role in the results of activity.

In practical psychology, a technical approach to self-organization is successfully developing, studying and developing techniques and techniques that increase the effectiveness of a person's organization of his own activity (G. Alder, G. A. Arkhangelsky, P. Bird, N. M. Varshavsky, A. K. Gastev, N. P. Erastov, B. G. Ioganzen, S. Yu. Klyuchnikov, J. Morgenstern, G. Kh. Popov and others). A significant place in the technical approach is occupied by the methods of the scientific organization of mental labor (NOUT), self-management (personal management) and time management (time management). Elements of the technical approach are used in all other areas of self-organization to increase the level of organization of a person's own activities.

It should be noted that in the activity approach to the study of self-organization, two directions can be distinguished: 1) substrate-functional and 2) structural-functional. Within the framework of the substrate-functional direction, to which, in our opinion, the works of V.I. Andreev, T.N. Boldysheva, N.I. Murachkovsky, A.G. self-organization - without considering the interaction of these components (functions) with each other. Structural-functional direction, which, from our point of view, includes the studies of V. Graf, I. I. Ilyasov and V. Ya. Lyaudis; S. B. Elkanova; O. A. Konopkina; N. M. Peisakhova; P. X. Shakurova and others, implies not only the enumeration of functions, but also the establishment of relationships between them.

And if the substrate-functional direction is characterized by the absence of a strict justification for the choice and interaction of each component of the self-organization process, then with the structural-functional direction, all elements of the self-organization process that make up a single functioning structure are selected and interconnected very carefully. Since in domestic psychology the problems of self-organization are most often considered in the broader context of self-development and self-education of the individual, the study of the psychological aspects of self-organization is carried out mainly within the framework of pedagogical psychology. Among the studies of pedagogical psychologists and teachers in the field of self-organization, studies of self-organization in educational and professional activities from the point of view of the structural-functional approach are very widely represented.

Model of conscious self-regulation of voluntary activity. O. A. Konopkin formulated the principles of self-regulation of human activity (consistency, activity, awareness) and developed ideas about the structure and functional components of the self-regulation system, common for different types and forms of voluntary human activity (educational, professional, labor, sports, mental, physical, subject, etc.).

The system of conscious self-regulation includes the following functional links: 1) the purpose of the activity accepted by the subject;

2) subjective model of significant conditions;

3) a program of performing actions;

4) a system of subjective criteria for achieving the goal;

5) monitoring and evaluation of real results;

6) decisions to correct the self-regulation system. For the successful functioning of the process of self-regulation, it is necessary not only the presence of all the listed components, but also the existence of effective links between them.

The author describes the functional links of his model as follows:

1) the purpose of the activity accepted by the subject. This link performs a general backbone function; the whole process of self-regulation is formed to achieve the accepted goal in the form in which it is realized by the subject;

2) subjective model of significant conditions. This model reflects the complex of those external and internal conditions of activity, the consideration of which the subject himself considers necessary for successful performance. The model contains information on the basis of which a person programs the actual performing actions, and information about the dynamics of conditions in the process of activity;

3) a program of performing actions. Realizing this link of self-regulation, the subject performs the regulatory function of creating a specific program of performing actions. Such a program is an information formation that determines the nature, sequence, methods and other characteristics of actions aimed at achieving the goal in those conditions that are identified by the subject as significant;

4) a system of subjective criteria for achieving the goal (criteria for success). This system is a functional link specific for mental regulation. It has the function of specifying and clarifying the original form and content of the goal. The general formulation of the goal is very often insufficient for accurate, "sharply directed" regulation, and the subject overcomes the initial information uncertainty of the goal by formulating the criteria for evaluating the result in accordance with his understanding of the adopted goal;

5) monitoring and evaluation of real results. This regulatory link, which performs the function of assessing current and final results in relation to the system of success criteria adopted by the subject, provides information on the degree of compliance (or mismatch) between the programmed course of activity, its milestone and final results and the actual progress of their achievement;

6) decisions to correct the self-regulation system. The specificity of the implementation of this function lies in the fact that if the end point of such a correction is the correction of the actual performing actions, then the primary reason for this may be a change made by the subject to any other link in the regulatory process, for example, correction of the model of significant conditions, refinement of success criteria, etc. V. Bykov and T. I. Shulga, who consider self-regulation in the context of the problem of will, believe that the essence and psychological nature of self-regulation cannot be revealed without conducting a structural and functional analysis of it as a system, i.e. without highlighting its main links, defining its main functions, specifics and establishing relationships between them.

At the same time, the authors note that the selection of individual components of the process of volitional self-regulation is necessary, on the one hand, to identify its optimal structures, in which the maximum efficiency of regulation is achieved, on the other hand,

to identify possible defects in it, to develop ways and means of purposeful formation of individual components of volitional regulation and various parameters of the subject's activity.

Defining volitional self-regulation as a process of realizing the activity of an individual, aimed at managing activity and behavior, at mastering oneself, the researchers conclude that the formation of volitional self-regulation in ontogenesis is carried out in the following interrelated areas:

- 1) development and improvement of its motivational support (motivational and incentive link);
- 2) selection and evaluation of the results of regulation (executive link);
- 3) determination and evaluation of the results of regulation (evaluative and effective link).

Moreover, each of these links, which are closely interconnected, is characterized by a certain set of components:

- motivational and incentive link - intentions, goals and motives;
- executive link - ways of performing activities, mobilizing their capabilities and self-change;
- evaluative-effective link - analysis and evaluation, on the one hand, the results of activities, on the other - changes in the qualities of one's own personality.

Literature

1. Igikov A. D. Educational activity of a student: psychological factors of success / A. D. Ishkov. Moscow: ASV, 2004. 240 p.
2. Kalmykova I. D. Productive thinking as a basis for learning / I. Kalmykova. Moscow: Knowledge, 1981. 256 p.
3. Kedrov V. M. Classification of Sciences / V. M. Kedrov. Moscow: Prosveshchenie, 1961. 324 p.
4. Klyueva N. V. Technology of work of a psychologist with a teacher / N. V. Klyueva. Moscow: Pedagogy, 2000. 284 p. 35. Kovalev V. I. Motives of behavior and activity / V. I. Kovalev. Moscow: Banner, 1988. 325 p.
5. Craig R. Developmental Psychology / R. Craig. St. Petersburg: Piter, 2000. 992 p. 37. Brief psychological dictionary / ed. A. V. Petrovsky, M. G. Yaroshevsky. Rostov-on-Don: Phoenix, 1999. 512 p.

Болашақ бастауыш білім педагогтерінің бизнес-инновацияға қызығушылығын қалыптастыру жолдары

Оразбаева Айжан Сериковна – Педагогика және психология институты 2 курс магистранты

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті. Алматы қ.,
Қазақстан

Кілт сөздер: инновациялық қызмет, бизнес-инновацияға қызығушылық, әдістеме, инновациялық қызметке дайындық.

Түйіндеме: «Болашақ бастауыш білім педагогтерінің бизнес-инновацияға қызығушылығын қалыптастыру жолдары» атты мақала жоғары білімді кәсіби білім берудің өзекті мәселелеріне арналған. Болашақ педагогтердің инновациялық қызметке дайындығын қалыптастыру, жетілдіру. Педагогикалық инновацияларды теория мен практикаға белсенді енгізу, білімгерлерге еркін ойлау мүмкіндігін беріп, кәсіпкерлік жағынан қолдау.

Резюме: Статья "Пути формирования интереса будущих учителей начальных классов к бизнес-инновациям" посвящена актуальным вопросам профессионального образования с высшим образованием. Формирование и совершенствование готовности будущих учителей к инновационной деятельности. Активное внедрение педагогических инноваций в теорию и практику, предоставление студентам возможности свободно мыслить и поддержка предпринимательства.

Summary: The article "Ways to form the interest of future primary education teachers in business innovation" is devoted to topical issues of professional education with higher

МАЗМҰНЫ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Басқарма Төрағасы – Ректор	Түймебаев Жансеит	Кансеитұлының	құттықтау сөзі.....3
--	--------------------------	----------------------	-----------------------------

ПЛЕНАРЛЫҚ ОТЫРЫСТЫҢ БАЯНДАМАЛАРЫ ДОКЛАДЫ ПЛЕНАРНОГО ЗАСЕДАНИЯ REPORTS OF THE PLENARY SESSION

1. Нөкетаева Д.Ж. Ғалым ұстаз тағылымы.....	4
2. Миразова А.Т. Теорияны тәжірибемен толықтырған танымал тұлға.....	5
3. Ермаков Д.С. Педагогические проблемы формирования «гибких» навыков: теория и практика.....	9
4. Әбілқасымова А.Е. Білім беру жүйесінде цифрлық ортаны қалыптастыру аясында мектеп пен жоғары педагогикалық білімнің сабақтастығы туралы.....	12
5. Мардахаев Л.В. Методологическая культура исследователя.....	16
6. Нургалиева Г.К. Электронные учебники как основное средство цифровой трансформации образования.....	22
7. Құсайынов А.К. Көрнекті ғалым. Көшбасшы әдіскер. Дана ұстаз.....	27
8. Менлибекова Г.Ж. Вклад профессора Ш.Таубаевой в развитие методологии педагогической науки.....	30
9. Абраимов Д.К. Культура великой степи – духовная сокровищница идеологической и воспитательной работы в армии.....	35
10. Майгельдиева Ш.М. Методология педагогической науки – базисная основа научных изысканий профессора Ш.Т.Таубаевой.....	38
11. Абильдина С.К. Өмірін ғылымменен өрнектеген ғалым-зерттеуші.....	41
12. Алгожаева Н.С. Педагогикалық мамандықтар даярлаудағы ғалымның рөлі.....	46

I – СЕКЦИЯ ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМЫНЫҢ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ ФИЛОСОФСКИЕ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ НАУКИ PHILOSOPHICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF PEDAGOGICAL SCIENCE

1. Абшенова Л.У. Подготовка педагогов к реализации образования для устойчивого развития.....	49
2. Абильдина С.К. Өмірін ғылымменен өрнектеген ғалым-зерттеуші.....	54
3. Абдигапбарова У.М. Персонализированная траектория студентоцентрированного обучения в вузе.....	58
4. Әлмұханбет Ш.Б., Молдабек Қ. Formation of speech skills of primary schoolchildren in teaching English.....	62
5. Әлмұханбетов Б.А., Түйешева Т.С. Болашақ бастауыш білім педагогтерін фасилитаторлық жұмыстарды ұйымдастыруға кәсіби даярлаудың әдістемесі.....	67
6. Булатбаева А.Ә., Болат А., Кусаинова Р.М. «Білім қоғамы» тұжырымдамасы және әскери кадрларды даярлау технологиясы.....	70

7. Беркимбаев К.М., Бекболат М.С. Болашақ ақпараттандыру саласы мамандарының икемді (soft skills) дағдыларын жетілдіру.....	73
8. Бахтиярова Г.Р. Болашақ бастауыш сынып мұғалімін даярлаудағы этнопедагогикалық құндылықтардың рөлі.....	78
9. Бейбітқызы А., Әрінова Б.А. Дарынды оқушының өзін-өзі дамытуына педагог-психологтың ықпалы.....	85
10. Гужбина С.А. Развитие эмоционального интеллекта студентов в рамках инновационной стратегии образования.....	88
11. Дарибаева М.Д., Балгинбекова К.Б., Нурмахамбетова А.А. Педагогтардың инновацияларды меңгеруі мен қабылдаудағы психологиялық кедергілері мен қиындықтары.....	91
12. Джусубалиева Д.М. Цифровая компетентность педагога - необходимое условие дистанционного обучения.....	95
13. Джанзакова Ш.И. Ш.Т.Таубаеваның педагогика ғылымына қосқан үлесі.....	99
14. Джанзакова Ш.И., Қожрақова А.С., Нурадинова А. Қазақ этнопедагогикасы тарихында қыз бала тәрбиесі идеялары мен дәстүрлерінің қалыптасуы және дамуы.....	105
15. Елубай Е. Жаппай ашық онлайн курстары (massive open online courses) білім берудің жаңа бағыты.....	110
16. Ердембекова Д.А., Булшекбаева А.И. Мектеп жасына дейінгі бала тәрбиесіне реджио эмилия әдістемесінің ықпалы.....	114
17. Жасанова Ж.С. Методологические подходы к изучению социального интеллекта выпускника военного специального учебного заведения.....	118
18. Иманбакиев Е.А. Болашақ әлеуметтік педагогтардың эстетикалық мәдениетін бейнелеу өнері арқылы қалыптастыру.....	123
19. Кайдарова А.Д. К вопросу содержания высшего педагогического образования в Казахстане.....	129
20. Кожгельдиева С.С., Оспанханова С.Е., Өмірзақ Г.Е. Оқыту барысында инновациялық технологиялар арқылы жүргізілетін жұмыстар.....	134
21. Касымова Р.С., Тілеубекова А.Т. Жоғары оқу орнындағы тәрбие берудің теориясы және әдіснамасы.....	140
22. Конақбаева У.Ж., Райымкулова А.Д. Методологические подходы используемые в подготовке будущих педагогов художественного труда и черчения.....	143
23. Кабакова М.П. Педагог, ученый, личность.....	148
24. Қоңырбаева С.С., Тұрап Ж., Сахит Н., Салматова Б. Болашақ әлеуметтік педагог мамандарының кәсіби құзіреттілігі жүйесінде қолдану.....	152
25. Қыяқбаева Ұ.Қ. Ұлағатты ұстаз, көрнекті ғалым, парасатты тұлға.....	154
26. Мирасбек Г.С., Бекмагамбетова Р.К. Здоровьесберегающие технологии как средство формирования здорового образа жизни детей старшего дошкольного возраста.....	156
27. Майгельдиева Ш.М. Методология педагогической науки – базисная основа научных изысканий профессора Ш.Т.Таубаевой.....	159
28. Менлибекова Г.Ж. Вклад профессора Ш.Таубаевой в развитие методологии педагогической науки.....	162
29. Mukasheva A.V., Khassanova S.A. Theoretical approaches to the definition of the essence of the concept of "self-organization"	167
30. Оразбаева А.С. Болашақ бастауыш білім педагогтерінің бизнес-инновацияға қызығушылығын қалыптастыру жолдары.....	170
31. Сардарова Э. А., Сулейменова Ж.Н. Құзыреттілік-болашақ филолог маманның	